

УДК 336.22:339.9
DOI: 10.60022/3(3)-31S

Назарова Галина Борисівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування,
Центральноукраїнський національний технічний університет, Україна
Nazarova Halyna
Candidate of Economic Sciences
Associate Professor of the Department of Audit, Accounting and Taxation
Central Ukrainian National Technical University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-7401-0402

Дрозд Ірина Кузьмівна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна
Drozd Iryna
Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Accounting, Auditing and Taxation
National Academy of Statistics, Accounting, and Auditing, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1930-2522

Фоміна Тетяна Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування,
Центральноукраїнський національний технічний університет, Україна
Fomina Tetiana
Candidate of Economic Sciences
Associate Professor of the Department of Audit, Accounting and Taxation
Central Ukrainian National Technical University, Ukraine
ORCID: 0000-0002-5243-6952

ЗВІТНІСТЬ ЩОДО КОНТРОЛЬОВАНИХ ІНОЗЕМНИХ КОМПАНІЙ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті досліджено регулювання формування та використання звітності щодо контрольованих іноземних компаній (КІК) в Україні у контексті плану BEPS. Аналіз чинного механізму (Наказ МФУ № 254) виявив надмірну складність структури, дублювання даних та обтяжливий ручний розрахунок прибутку. Здійснено порівняння звітів КІК та Country-by-Country Reporting (CbCR). Показано, що CbCR орієнтований на макрорівень та аналіз глобальних ризиків, тоді як звітність КІК має мікрорівневу фіскальну мету. Ефективність контролю може підвищуватися завдяки поєднанню цих інструментів. Запропоновано цифрову модель звіту КІК, що базується на автоматизації розрахунків, інтеграції баз даних та ризик-орієнтованому аналізі доходів. Це може сприяти гармонізації процедур з міжнародними стандартами, підвищити прозорість та посилення фіскального контролю з боку держави за умови належного технічного впровадження.

Ключові слова: звіт про контрольовані іноземні компанії, контрольовані іноземні компанії, оподаткування, державний податковий контроль, трансфертне ціноутворення.

REPORTING ON CONTROLLED FOREIGN COMPANIES: CHALLENGES IN IMPLEMENTATION AND AREAS FOR IMPROVEMENT IN UKRAINE

Abstract. This article examines current issues related to the functioning and legal regulation of the preparation and use of reporting on controlled foreign companies (CFCs) in Ukraine in the context of global trends in tax transparency and the implementation of the BEPS Action Plan. It is noted that, given the increasing mobility of capital, tools for monitoring the activities of transnational structures are becoming critical for

countering tax base erosion and profit shifting. Emphasis is placed on the fact that the calculation of adjusted profit is performed manually, which creates an additional administrative burden on tax officials and increases the risk of subjective errors. A comparative analysis of CFC reporting and Country-by-Country Reporting (CbCR) was conducted. It has been demonstrated that these two instruments have different functional focuses and levels of application (CbCR operates at the macro level for global analytics and the identification of aggressive tax planning risks, whereas CFC reporting functions at the micro level and performs the direct fiscal function of assessing tax liabilities). It is argued that an effective tax control system is possible provided these tools are combined. A conceptual model of the CFC report form is proposed, based on the principles of simplification and the use of modern digital technologies. It is noted that the implementation of the proposed optimized model will eliminate duplication of information and harmonize national procedures with international standards. Emphasis is placed on the fact that the transformation of the reporting mechanism will ensure a high level of transparency and the effectiveness of the state's fiscal control.

Keywords: report on controlled foreign companies, controlled foreign companies, taxation, tax audit, transfer pricing.

Постановка проблеми. Глобалізація економічних процесів та активне використання транснаціональних структур господарювання обумовлюють необхідність посилення податкового контролю за діяльністю резидентів, які отримують доходи через іноземні компанії. Одним із ключових інструментів такого контролю є механізм формування звітності щодо контрольованих іноземних компаній (КІК). Запровадження правил КІК в Україні стало важливим етапом гармонізації національного податкового законодавства з міжнародними стандартами, зокрема рекомендаціями Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) у межах Плану дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting - Розмивання податкової бази та виведення прибутку з-під оподаткування). Разом з тим, у сучасних реаліях система формування звітності у зовнішньоекономічній діяльності зазнає докорінної трансформації під впливом використання сучасних цифрових технологій [5]. В цих умовах цифровізація стає важливим чинником трансформації процесів формування, подання та використання звітності, поданні та використанні звітності, забезпечуючи перехід до автоматизованих способів обробки даних та оптимізації інформаційних потоків [4]. Відповідно, ефективне функціонування механізму податкового контролю сьогодні неможливе без використання цифрових технологій. Водночас практика формування і використання звітності щодо КІК в Україні виявила низку проблем, пов'язаних із надмірним адміністративним навантаженням та складністю процедур.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика функціонування контрольованих іноземних компаній та формування і використання їх звітності перебувають у фокусі уваги як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Так, більшість дослідників зазначають, що звітність КІК є фундаментальним інструментом забезпечення прозорості транскордонної діяльності та протидії виведенню прибутків у юрисдикції з нижчим рівнем оподаткування відповідно до норм ПКУ. Зокрема, А. Преттль та Д. фон Хаген [11] доводять, що правила КІК ефективно протидіють агресивному податковому плануванню шляхом включення нерозподіленого прибутку іноземних компаній до бази оподаткування материнської структури. Водночас П. Коервер Шмідт [10], аналізуючи ініціативи ОЕСР (зокрема план BEPS) та Директиву ЄС ATAD, акцентує увагу на превентивному характері такої звітності. На його думку, головна мета звітування про КІК полягає не стільки у фіскальному наповненні бюджету, скільки у стримуванні транснаціональних структур від маніпулювання доходами. Важливість гармонізації національних правил із міжнародними стандартами BEPS та створення прозорого міждержавного інформаційного обміну підкреслюють А. Монаєнко та Н. Атаманчук [6].

Незважаючи на імплементацію європейських підходів, вітчизняна модель звітності про КІК характеризується низкою суперечностей. Так, Л. Гуцаленко та Б. Трохимець [1] звертають увагу на її підвищену складність, надмірну деталізацію та незбалансованість чинної системи визначення контролюючих осіб. Автори також доводять, що передбачений законодавством України перелік підстав для звільнення від оподаткування є значно ширшим порівняно з країнами ЄС, що об'єктивно знижує фіскальну ефективність цього інструменту. О. Дмитрик та А. Мікрюков акцентують увагу на складнощях узгодження облікових систем, невизначеності у розподілі відповідальності між контролюючими особами та надмірній складності регулювання [2]. О. Савка досліджує особливості функціонування контрольованих іноземних компаній у цифровій економіці [9]. Цей науковець зазначає, що комплексний підхід, який заснований на міжнародному досвіді, прозорості та технологічному розвитку, може забезпечити ефективне використання контрольованих іноземних компаній в Україні. Віддаючи належне вагомому внеску попередніх дослідників, варто зазначити, що питання нормативно-правового регулювання потребують подальшого дослідження. Проведений аналіз літературних джерел свідчить,

що більшість праць фокусується на загальнотеоретичних аспектах міжнародного оподаткування та концептуальних засадах плану BEPS, тоді як критичний аналіз чинних форм звітності про КІК та їх вплив на платників податків не висвітлюються повною мірою. Зокрема, потребує подальшого вивчення проблема надмірного адміністративного навантаження, зумовленого складністю та багаторівневістю вітчизняного механізму звітування.

Метою статті є дослідження механізму формування звітності щодо контрольованих іноземних компаній (КІК) в Україні, виявлення методологічних, організаційних і практичних проблем її складання, а також обґрунтування напрямів удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення звітності КІК в умовах імплементації міжнародних стандартів податкової прозорості.

Виклад основного матеріалу. Звітність щодо контрольованих іноземних компаній (КІК) є невід’ємною складовою податкового контролю, що забезпечує прозорість доходів резидентів України з іноземних юрисдикцій. Порядок її складання та подання регламентується Наказом Мінфіну України від 25.08.2022 № 254, яким затверджено загальну (рис. 1) та скорочену (рис. 2) форми звіту.

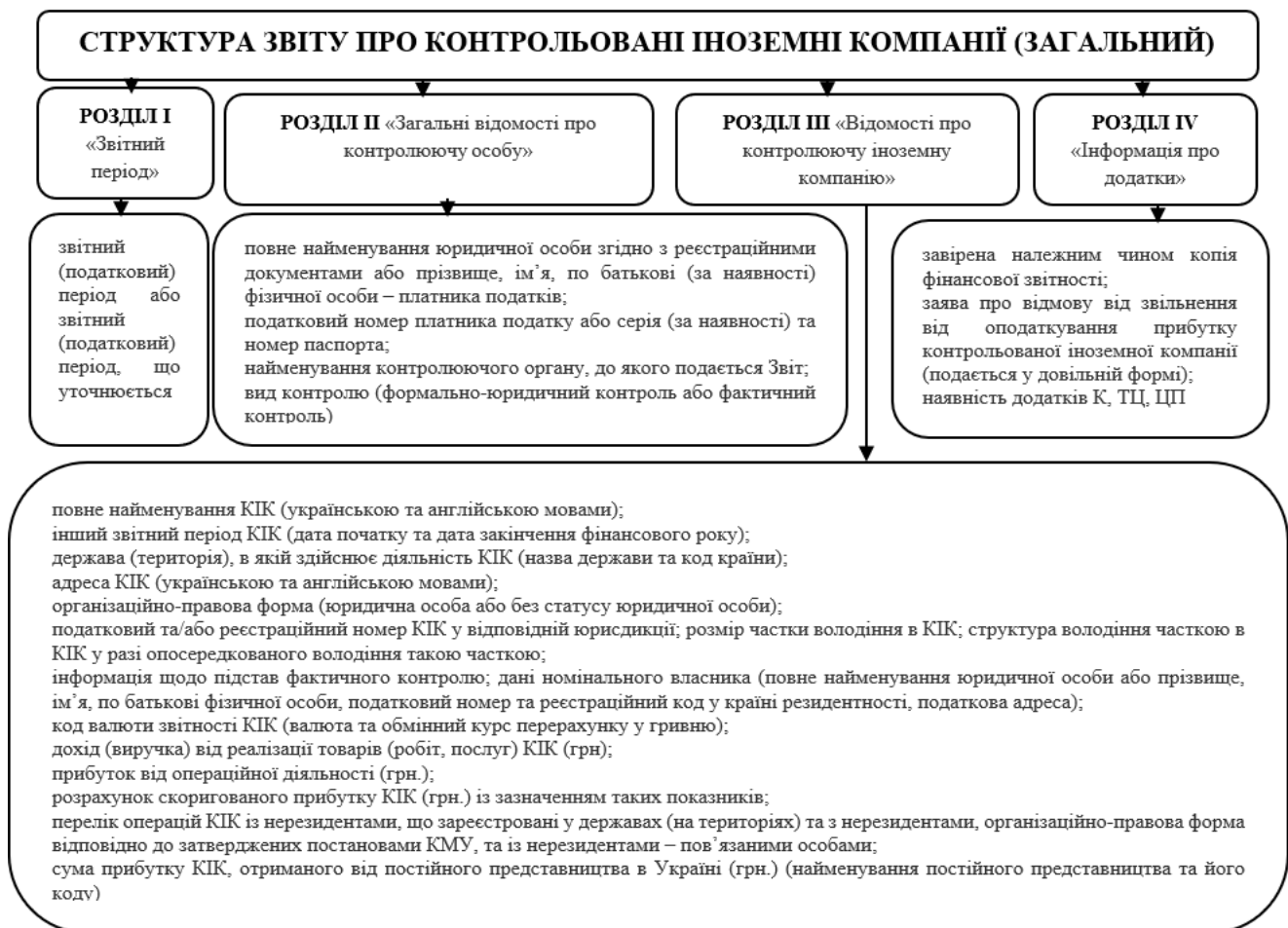

Рис. 1. Структура Звіту про контрольовані іноземні компанії

Джерело: сформовано авторами на основі [3, 7]

Звіт подається контролюючою особою виключно в електронній формі (з використанням КЕП) разом із річною податковою декларацією. Звітним періодом визнається календарний рік або інший фінансовий період КІК, що завершується в поточному році. Залежно від наявності фінансової інформації, платник податків використовує одну з двох форм:

- повна форма звіту, що передбачає розкриття комплексної інформації: ідентифікаційні дані, структуру володіння, розмір частки, операції з пов'язаними нерезидентами, чисельність працівників та підстави для звільнення від оподаткування. Ключовим елементом є розрахунок скоригованого прибутку, що визначає податкові зобов'язання. До звіту обов'язково додаються завірені копії фінансової звітності КІК. Якщо строки її підготовки за кордоном перевищують українські, вона подається з декларацією за наступний період;

- скорочена форма звіту, що застосовується у разі неможливості своєчасного формування повної фінансової звітності. Вона має спрощену структуру, що охоплює 19 базових реквізитів повної форми (виключено дані про чисельність працівників).

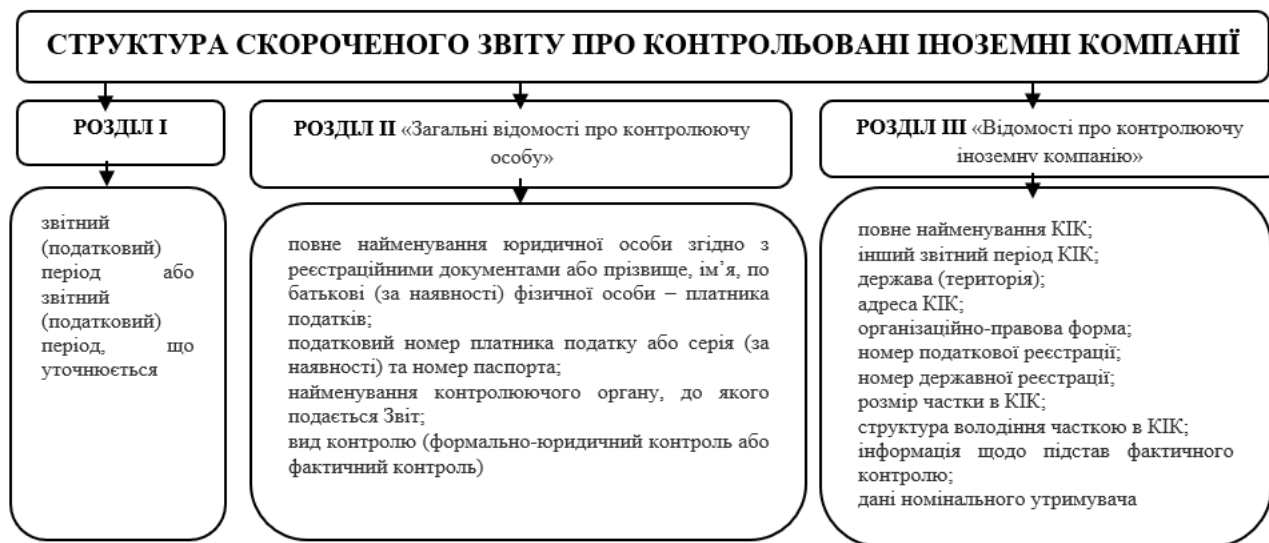

Рис. 2. Структура скороченого Звіту про контрольовані іноземні компанії
Джерело: сформовано авторами на основі [3, 7]

Слід зазначити, що подання скороченої форми не скасовує обов'язок щодо подання повного звіту до кінця календарного року, наступного за звітним. Якщо після подання повного звіту податкові зобов'язання зростають, уточнююча декларація подається без застосування штрафних санкцій. Звіт про КІК подається одночасно з річною податковою декларацією (для фізичних осіб – до 1 травня року, наступного за звітним, а для юридичних – протягом 60 календарних днів після його завершення).

З метою синхронізації національних вимог із міжнародною практикою законодавство передбачає гнучкий механізм відтермінування. Так, якщо строки складання фінансової звітності в іноземній юрисдикції перевищують українські, контролююча особа має право подати звіт та задекларувати оподатковуваний скоригований прибуток КІК разом із декларацією за наступний звітний рік. Це забезпечує узгодженість даних та дозволяє оперувати фактичними фінансовими показниками.

Звітним періодом для КІК визнається календарний рік (або інший фінансовий період, що завершується в поточному році). Усі вартісні показники відображаються у гривні без копійок, а перерахунок з іноземної валюти здійснюється за середньозваженим офіційним курсом НБУ. Залежно від статусу подання, звіт може бути первинним, звітним новим або уточнюючим. Діюча форма звіту має комплексну багаторівневу структуру (рис. 3).

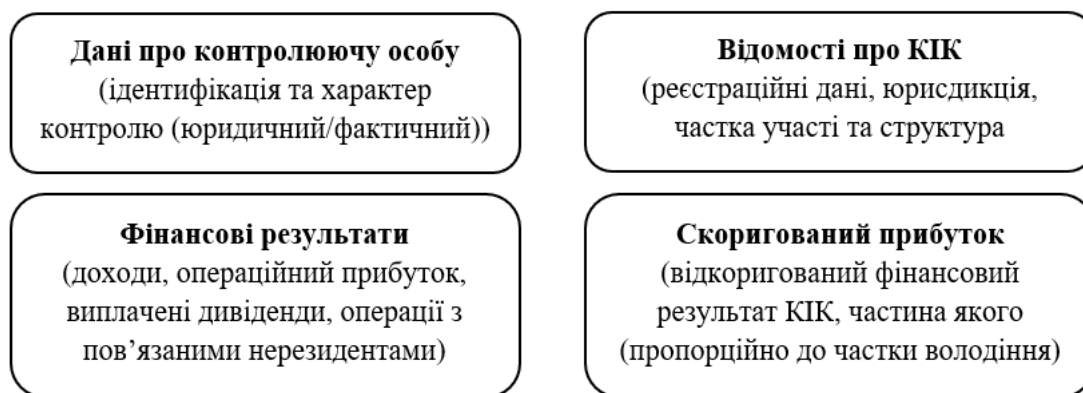

Рис. 3 Діюча форма звіту щодо контрольованих іноземних компаній
Джерело: сформовано авторами на основі [3, 7]

Отже, звітність щодо контрольованих іноземних компаній характеризується комплексною структурою, яка поєднує фінансові, організаційні та податкові показники, що забезпечують належний рівень податкового контролю та прозорості міжнародної діяльності платників податків. Проте, її форма є переважаною. Необхідність ручної трансформації іноземної звітності, дублювання даних (подання спочатку скороченої, а потім повної форми) та загроза значних фінансових санкцій створюють надмірне адміністративне навантаження. З огляду на це, нагальною є трансформація механізму звітування, а саме:

- спрощення (принцип суттєвості) – вилучення надлишкових показників, що дублюються або не впливають на розрахунок податкових зобов'язань;
- ризик-орієнтований підхід – зміщення акценту на розкриття операцій із пов'язаними особами, пасивних доходів та використання низькоподаткових юрисдикцій (згідно з рекомендаціями OECD);
- гармонізація - узгодження національного звіту з міжнародними аналітичними інструментами, зокрема зі Звітністю у розрізі країн (CbCR);
- цифровізація – впровадження вбудованих алгоритмів для автоматичного розрахунку скоригованого прибутку та уніфікація правил валютних перерахунків.

Порівняльна характеристика чинної та запропонованої оптимізованої форм звіту про КІК наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика чинної та оптимізованої форми звіту про контрольовані іноземні компанії

Критерій порівняння	Чинна форма звіту про КІК	Запропонована концептуальна модель оптимізованої форми
Структура звіту	Багаторівнева, складна, велика кількість реквізитів (39 позицій і 5 додатків)	Спрощена, логічно структурована (5–6 функціональних блоків)
Обсяг інформації	Надмірний, значна частина показників дублюється	Оптимізований, лише суттєві для оподаткування та ризик-аналізу показники
Ідентифікаційні дані	Деталізовані, часто дублюються в інших формах	Скорочені, інтегровані з державними реєстрами
Структура власності	Текстовий опис, складний для сприйняття	Табличний або графічний формат
Фінансові показники	Деталізовані, велика кількість показників	Агреговані ключові показники (дохід, прибуток, податок)
Розрахунок скоригованого прибутку	Виконується вручну, високий ризик помилок	Автоматизований розрахунок із використанням електронних алгоритмів
Валютні перерахунки	Складні, потребують додаткових розрахунків	Уніфіковані, автоматизовані
Ризик-орієнтованість	Відсутня або обмежена	Чітко виражена: акцент на пасивних доходах та BEPS-ризиках
Операції з пов'язаними особами	Відображаються, але без аналітичного фокусу	Виділені в окремий аналітичний блок
Дублювання інформації	Значне (з деклараціями, ТЦУ, іншими формами)	Мінімізоване через інтеграцію даних
Гнучкість форми	Жорстко регламентована	Адаптивна, може змінюватися залежно від ризиків
Цифровізація	Обмежена (переважно форма для заповнення)	Повна цифровізація (інтеграція з IT-системами, перевірка повноти реквізитів, валютного перерахунку, відповідності частки володіння, наявності пасивних доходів, операцій із пов'язаними особами)
Аналітична цінність	Обмежена, складна для обробки	Висока, орієнтована на аналіз ризиків
Адміністративне навантаження	Високе для платників податків	Знижене завдяки автоматизації та скороченню даних
Узгодженість із міжнародними підходами до податкової прозорості	Часткова	Потенційно вища за умови узгодження з підходами OECD, BEPS та CbCR
Зручність використання	Низька через складність структури	Висока завдяки логічній побудові
Контроль ефективності	Формальний	Ризик-орієнтований та аналітичний

Джерело: складено авторами на основі [7, 12, 14, 15, 16]

Порівняльний аналіз свідчить, що чинна форма звіту про КІК є надмірно складною через значну

кількість реквізитів і додатків, дублювання інформації, необхідність ручного розрахунку скоригованого прибутку, а також повторного подання повної форми звіту після подання скороченої форми.

Натомість запропонована оптимізована модель може сприяти підвищенню якості податкового контролю за умови її нормативного та технічного впровадження.

В умовах глобалізації основними та взаємодоповнюючими інструментами податкової прозорості є Звітність за країнами (Country-by-Country Reporting, CbCR) та звітність щодо КІК.

CbCR – це міжнародний стандарт, розроблений OECD (План BEPS, Дія 13) [12]. Він зобов'язує великі транснаціональні групи (з доходом понад 750 млн. євро) розкривати консолідовану фінансову інформацію (доходи, податки, активи, персонал) агреговано у розрізі кожної юрисдикції своєї присутності.

Попри спільну мету – протидію розмиванню податкової бази – CbCR та звітність про КІК мають суттєві концептуальні відмінності (табл. 2):

- рівень застосування: CbCR діє на макрорівні (охоплює глобальну діяльність усієї групи), тоді як звітність КІК працює на мікрорівні (фокусується на конкретній іноземній компанії);
- функціональне призначення: CbCR є аналітичним інструментом для виявлення податкових ризиків. Натомість звіт про КІК (базується на ПКУ [8]) має чіткий фіскальний характер – він генерує базу для нарахування податкових зобов'язань;
- суб'єкти подання: CbCR подається материнською компанією міжнародної групи компаній або уповноваженим учасником групи відповідно до правил CbCR лише при досягненні фінансового порогу. Звіт про КІК подає будь-яка контролююча особа за наявності критеріїв контролю, незалежно від обсягу доходу;
- зміст інформації: CbCR оперує узагальненими даними по країнах, а звіт про КІК потребує глибокої деталізації фінансового результату конкретної компанії для розрахунку скоригованого прибутку.

Таблиця 2

Порівняння CbCR та звіту про КІК

Критерій	CbCR (Country-by-Country Reporting)	Звіт про КІК (CFC reporting)
Сутність	Глобальна звітність по країнах діяльності групи компаній	Звітність щодо конкретних контрольованих іноземних компаній
Нормативна база	BEPS Action 13, стандарти OECD	Податкове законодавство країни (в Україні — ПКУ, ст. 39-2)
Рівень застосування	Група компаній (консолідований рівень)	Окрема контрольована іноземна компанія
Мета	Аналіз розподілу прибутків і податків між країнами	Оподаткування прибутку КІК у країні резидентності власника
Функція	Аналітична (оцінка ризиків BEPS)	Фіскальна (нарахування податку)
Хто подає	Материнська компанія групи	Контролююча особа (фізична або юридична)
Поріг застосування	Дохід групи понад 750 млн євро	Наявність контролю над КІК з урахуванням критеріїв і винятків, передбачених ПКУ
Об'єкт звітності	Вся група (по країнах)	Конкретна іноземна компанія
Деталізація	Агрегована по країнах	Деталізована по компанії
Основні показники	Дохід, прибуток, податки, працівники, активи	Прибуток КІК, скоригований прибуток, частка контролю
Рівень прозорості	Макрорівень (глобальна структура)	Мікрорівень (окрема компанія)
Зв'язок із податком	Безпосередньо не визначає податок	Безпосередньо впливає на податкові зобов'язання
Ризик-орієнтованість	Висока (інструмент для аналізу)	Частково (через визначення КІК)
Тип контролю	Податкові органи аналізують ризики	Податкові органи донараховують податок
Автоматичний обмін	Так (між країнами)	Обмежено
Роль у BEPS	Інструмент виявлення	Інструмент протидії

Джерело: побудовано авторами на основі [7, 12, 14, 15, 16]

Ефективна система міжнародного податкового контролю передбачає комплексне застосування CbCR та звіту про КІК як взаємодоповнюючих інструментів [10]. CbCR виконує діагностичну функцію (забезпечує глобальну прозорість та ідентифікує ризики переміщення прибутку), тоді як правила КІК

є інструментом податкового реагування (нейтралізують ці ризики шляхом фактичного оподаткування доходів в Україні).

Для досягнення балансу між аналітичною цінністю інформації та зменшенням адміністративного навантаження на платників податків, концепція оптимізованої форми звіту про КІК має ґрунтуватися на логічно структурованій моделі (рис. 4).

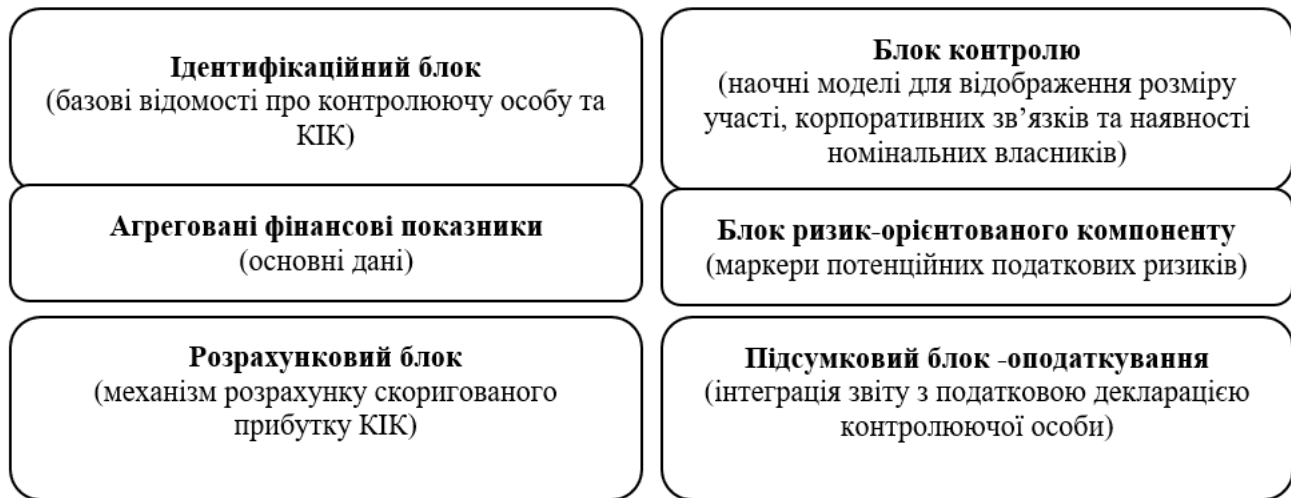

Рис. 4. Запропонована форма звіту щодо контрольованих іноземних компаній
Джерело: сформовано авторами на основі [7, 12, 14, 15, 16]

В ідентифікаційному блоці відображаються базові відомості про контролюючу особу та КІК. Обсяг ручного введення мінімізується завдяки автоматичній інтеграції даних із наявних державних реєстрів (усунення дублювання). Блок контролю передбачає застосування наочних (графічних або узагальнених табличних) моделей для відображення розміру участі, корпоративних зв'язків та наявності номінальних власників. Агреговані фінансові показники - це відображення лише основних даних (дохід, прибуток до оподаткування, сплачений іноземний податок) без надмірної деталізації, яка не впливає на фіскальний результат. Ризик-орієнтований компонент відображається у спеціальному блоці, що акумулює маркери потенційних податкових ризиків (частка пасивних доходів, операції з пов'язаними особами, використання пільгових юрисдикцій, рівень ефективного податкового навантаження). Розрахунковий блок – це стандартизований та максимально автоматизований (за допомогою електронних алгоритмів) механізм розрахунку скоригованого прибутку КІК, що усуває вплив суб'єктивного фактора та ризик помилок. У підсумковому блоці – оподаткування – відбувається інтеграція звіту з податковою декларацією контролюючої особи (сума прибутку до оподаткування, підстави для звільнення, суми податків, сплачених за кордоном).

Трансформація звіту про КІК на засадах спрощення, ризик-орієнтованості та цифровізації дозволить значно скоротити обсяг звітних даних без втрати їх інформативності. Впровадження такої моделі відповідає сучасним тенденціям міжнародної податкової політики та суттєво підвищить ефективність вітчизняного податкового адміністрування.

Висновки. Звітність щодо контрольованих іноземних компаній є важливим елементом протидії розмиванню податкової бази в Україні, однак чинна модель її формування характеризується надмірною складністю, дублюванням даних та значним адміністративним навантаженням на платників податків. Для побудови дієвої системи податкового контролю звітність про КІК має бути максимально наближеною до міжнародних стандартів. Обґрунтовано висновок щодо необхідності трансформації існуючої форми звіту про КІК на засадах спрощення, ризик-орієнтованості та цифровізації. Запропонована форма звіту про КІК передбачає автоматичну інтеграцію з державними реєстрами з метою мінімізації ручного введення інформації, агрегування ключових фінансових показників, автоматизацію алгоритмів розрахунку скоригованого прибутку, а також виокремлення спеціального блоку податкових ризиків, орієнтованого на аналіз пасивних доходів і використання пільгових юрисдикцій. Впровадження запропонованої форми може дозволити усунути надлишкову деталізацію, зменшити витрати платників податків на підготовку та перевірку звітності та звести до мінімуму ймовірність суб'єктивних помилок. Це може сприяти досягненню балансу між фіскальними інтересами держави та потребою зменшення адміністративного навантаження на платників податків щодо повноти оподаткування

та створенням сприятливих умов для прозорого ведення міжнародного бізнесу, що повною мірою відповідає євроінтеграційному вектору України та глобальним ініціативам плану BEPS. Враховуючи динамічність трансформації міжнародного податкового ландшафту, перспективи подальших наукових розвідок у цьому напрямі полягають у дослідженні механізмів практичної та технічної імплементації запропонованої моделі звітності.

Література

1. Гуцаленко Л., Трохимець Б. Еволюція правил оподаткування прибутку контрольованих іноземних компаній. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 342(3(1)): 150-155. 2025. URL: <https://heraldes.khmn.u.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1654> (дата звернення: 05.04.2026).
2. Дмитрик О., Мікрюков А. Контрольована іноземна компанія як платник податків: деякі дискусійні аспекти визначення поняття. *Економічна теорія та право*. № 4 (55). 2023. С. 36-55. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/2023/12/22/контрольована-іноземна-компанія-як-п/> (дата звернення: 05.04.2026).
3. Зовнішньоекономічна діяльність: облік, контроль та оподаткування : навч. посіб. / Л. В. Кононенко, О. А. Магопєць, Г. Б. Назарова, В. В. Шалімов, Н. С. Шалімова ; за ред. Н. С. Шалімової. – Кропивницький : ЦНТУ, 2023. – 548 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/13517> (дата звернення: 05.04.2026).
4. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Савченко В. М. Організація обліку та аудиту у контексті використання новітніх цифрових технологій: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. № 18. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2025-18-09-03> (дата звернення: 05.04.2026).
5. Кононенко Л. В., Савченко В. М., Назарова Г. Б. Обліково-аналітичне забезпечення та оподаткування підприємництва у зовнішньоекономічній діяльності: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Економіка, менеджмент та право*. 2025. Вип. 9. С. 31–40. URL: https://dspace.ksaeu.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/11360/Кононенко_Обліково-аналітичне%20забезпечення%20_%202025.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 05.04.2026).
6. Монаєнко А., Атаманчук Н. Правова регламентація основних елементів правил контрольованих іноземних компаній: світовий досвід та можливості для України. *Нове українське право*, Вип. 2, 2022. URL: https://www.researchgate.net/publication/394601198_EVOLUCIA_PRAVIL_OPODATKUVANNA_PRIBUTKU_KONTROLOVANIH_INOZEMNIH_KOMPANIJEVOLUTION_OF_THE_RULES_CORPORATE_TAXATION_OF_CONTROLLED_FOREIGN_COMPANIES (дата звернення: 05.04.2026).
7. Наказ Міністерства фінансів України від 25.08. 2022 р. № 254 «Про затвердження форми Звіту про контрольовані іноземні компанії, скороченої форми Звіту про контрольовані іноземні компанії, Порядку заповнення Звіту про контрольовані іноземні компанії, скороченої форми Звіту про контрольовані іноземні компанії і подання до контролюючого органу та Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1219-22#Text> (дата звернення: 05.04.2026).
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 05.04.2026).
9. Савка О. Контрольовані іноземні компанії у цифровій економіці: сучасні податкові виклики та перспективи регулювання. *Актуальні питання економічних наук*. № 7. 2025. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/217> (дата звернення: 05.04.2026).
10. Schmidt P. Taxation of Controlled Foreign Companies in Context of the OECD/G20 BEPS Project and the EU Anti-Tax Avoidance Directive. *Nordic Tax Journal*. 2016. Issue 2. P. 87–112. URL: <https://reference-global.com/download/article/10.1515/ntaxj-2016-0005.pdf> (дата звернення: 05.04.2026).
11. Prettl A. Multinational ownership patterns and anti-tax avoidance: the role of CFC rules. *Journal of International Business Studies*. 2023. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/311869/1/s10797-021-09719-5.pdf> (дата звернення: 05.04.2026).
12. OECD. Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting, Action 13: Final Report. Paris : OECD Publishing, 2015. 224 p. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/action-13-transfer-pricing-documentation-and-country-by-country-reporting-2015-final-report-9789264241480-en.htm> (дата звернення: 05.04.2026).
13. OECD. Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting. Paris : OECD Publishing, 2013. 40 p. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/action-plan-on-base-erosion-and-profit-shifting-9789264202719-en.htm> (дата звернення: 05.04.2026).
14. OECD. Guidance on the Implementation of Country-by-Country Reporting. Paris : OECD

Publishing, 2017. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/guidance-on-the-implementation-of-country-by-country-reporting-beps-action-13.htm> (дата звернення: 05.04.2026).

15. OECD. Country-by-Country Reporting – Compilation of Peer Review Reports (Phase 1, Phase 2). Paris : OECD Publishing, 2018–2020. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting.htm> (дата звернення: 05.04.2026).

16. OECD. BEPS Action 13 on Country-by-Country Reporting – Guidance on the Appropriate Use of Information. Paris : OECD Publishing, 2017. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-action-13-guidance-on-the-appropriate-use-of-information-in-country-by-country-reports.htm> (дата звернення: 05.04.2026).

References

1. Hutsalenko L., Trokhymets B. (2025) Evoliutsiia pravyl opodatkuvannia prybutku kontroliovanykh inozemnykh kompanii [Evolution of taxation rules for profits of controlled foreign companies]. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, vol. 342(3(1)), pp. 150-155. URL: <https://herald.khmn.edu.ua/index.php/herald/article/view/1654> (accessed April 05, 2026).

2. Dmytryk O., Mikriukov A. (2023) Kontroliovana inozemna kompaniia yak platnyk podatkov: deiaki dyskusiini aspekty vyznachennia poniattia [Controlled foreign company as a taxpayer: some controversial aspects of defining the concept]. Ekonomichna teoriia ta pravo – Economic Theory and Law, no. 4 (55), pp. 36-55. URL: <http://econlaw.nlu.edu.ua/2023/12/22/контрольована-іноземна-компанія-як-п/> (accessed April 05, 2026).

3. Kononenko L. V., Mahopets O. A., Nazarova H. B., Shalimov V. V., Shalimova N. S. (2023) Zovnishnoekonomichna diialnist: oblik, kontrol ta opodatkuvannia [Foreign economic activity: accounting, control and taxation]. Kropyvnytskyi: TsNTU, 548 p. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/13517> (accessed April 05, 2026).

4. Kononenko L. V., Nazarova H. B., Savchenko V. M. (2025) Orhanizatsiia obliku ta audytu u konteksti vykorystannia novitnykh tsyfrovnykh tekhnolohii: suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy [Organization of accounting and auditing in the context of using the latest digital technologies: current state, problems and prospects]. Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: ekonomika ta upravlinnia – Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management, no. 18. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2025-18-09-03>. (accessed April 05, 2026).

5. Kononenko L. V., Savchenko V. M., Nazarova H. B. (2025) Oblikovo-analitychne zabezpechennia ta opodatkuvannia pidpriemnytstva u zovnishnoekonomichnii diialnosti: problemy ta perspektyvy rozvytku [Accounting and analytical support and taxation of entrepreneurship in foreign economic activity: problems and prospects of development]. Naukovyi visnyk Lotnoi akademii. Seriia: Ekonomika, menedzhment ta pravo – Scientific Bulletin of the Flight Academy. Series: Economics, Management and Law, vol. 9, pp. 31–40. URL: https://dspace.ksaeu.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/11360/Кононенко_Обліково-аналітичне%20забезпечення%20%2025.pdf?sequence=1&isAllowed=y. (accessed April 05, 2026).

6. Monaienko A., Atamchuk N. (2022) Pravova rehlementatsiia osnovnykh elementiv pravyl kontroliovanykh inozemnykh kompanii: svitovi dosvid ta mozhlyvosti dlia Ukrainy [Legal regulation of the main elements of controlled foreign company rules: world experience and opportunities for Ukraine]. Nove ukrainske pravo – New Ukrainian Law, no. 2. URL: https://www.researchgate.net/publication/394601198_EVOLUCIA_PRAVIL_OPODATKUVANNA_PRYBUTKU_KONTROLOVANYKH_INOZEMNYKH_KOMPAНИЙ_EVOLUTION_OF_THE_RULES_CORPORATE_TAXATION_OF_CONTROLLED_FOREIGN_COMPANIES. (accessed April 05, 2026).

7. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2022) Nakaz № 254 «Pro zatverdzhennia formy Zvitu pro kontroliovani inozemni kompanii...» [Order No. 254 “On approval of the form of the Report on controlled foreign companies...”]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1219-22#Text> (accessed April 05, 2026).

8. Verkhovna Rada Ukrainy (2010) Podatkovi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755-VI [Tax Code of Ukraine dated 02.12.2010 No. 2755-VI]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (accessed April 05, 2026).

9. Savka O. (2025) Kontrolovani inozemni kompanii u tsyfrovii ekonomitsi: suchasni podatkovyi vyklyky ta perspektyvy rehuliuвання [Controlled foreign companies in the digital economy: modern tax challenges and regulatory prospects]. Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues of Economic Sciences, no. 7. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/217>. (accessed April 05, 2026).

10. Schmidt P. (2016) Taxation of Controlled Foreign Companies in Context of the OECD/G20 BEPS Project and the EU Anti-Tax Avoidance Directive. Nordic Tax Journal, no. 2, pp. 87–112. URL: <https://reference-global.com/download/article/10.1515/ntaxj-2016-0005.pdf>. (accessed April 05, 2026).

11. Prettl A. (2023) Multinational ownership patterns and anti-tax avoidance: the role of CFC rules. *Journal of International Business Studies*. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/311869/1/s10797-021-09719-5.pdf>. (accessed April 05, 2026).

12. OECD (2015) Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting, Action 13: Final Report. Paris: OECD Publishing, 224 p. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/action-13-transfer-pricing-documentation-and-country-by-country-reporting-2015-final-report-9789264241480-en.htm> (accessed April 05, 2026).

13. OECD (2013) Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting. Paris: OECD Publishing, 40 p. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/action-plan-on-base-erosion-and-profit-shifting-9789264202719-en.htm> (accessed April 05, 2026).

14. OECD (2017) Guidance on the Implementation of Country-by-Country Reporting. Paris: OECD Publishing. Reporting, Action 13: Final Report. Paris: OECD Publishing, 224 p. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/guidance-on-the-implementation-of-country-by-country-reporting-beps-action-13.htm> (accessed April 05, 2026).

15. OECD (2020) Country-by-Country Reporting – Compilation of Peer Review Reports. Paris: OECD Publishing. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting.htm> (accessed April 05, 2026).

16. OECD (2017) BEPS Action 13 on Country-by-Country Reporting – Guidance on the Appropriate Use of Information. Paris: OECD Publishing. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-action-13-guidance-on-the-appropriate-use-of-information-in-country-by-country-reports.htm> (accessed April 05, 2026).

Отримано: 11.02.2026

Прийнято до публікації: 14.03.2026

Опубліковано: 15.03.2026